

TRUY TÌM SAT SHI

The Mysterious Mr. Nakamoto

Copyright © 2025 by Benjamin Wallace

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

No part of this book may be used or reproduced in any manner for the purpose of training artificial intelligence technologies or systems.

This edition published by arrangement with Crown, an imprint of the Crown Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Truy tìm Satoshi:

15 năm theo dấu cha đẻ Bitcoin

Bản quyền tiếng Việt © Công ty Cổ phần Sách Alpha, 2025

Alpha Books không chỉ xuất bản sách – chúng tôi đồng hành kiến tạo tri thức quản trị và kinh doanh, khơi dậy nội lực Việt từ tinh hoa thế giới

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Alpha. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Wallace, Benjamin

Truy tìm Satoshi : 15 năm theo dấu cha đẻ Bitcoin / Benjamin Wallace ; Dịch: Trần Huyền Dinh, Đỗ Văn Thuật ; H.đ.: Phan Đức Trung, Nguyễn Văn Hiến. – H. : Công Thương ; Công ty sách Alpha, 2025. – 384 tr. ; 24 cm

ISBN 978-632-612-687-7

1. Tiền tệ 2. Tiền mã hóa 3. Satoshi 4. Bitcoin

332.40285 – dc23

COL0044p-CIP

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch: publication@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác về nội dung số: ebook@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách: publication@alphabooks.vn

Liên hệ dịch vụ tư vấn, đại diện & giao dịch bản quyền: copyright@alphabooks.vn

TRUY TÌM SAT SHI

15 NĂM THEO DẤU CHA ĐỂ BITCOIN

Trần Huyền Dinh & Đỗ Văn Thuật *dịch*
Phan Đức Trung & Nguyễn Văn Hiến *hiệu đính*

BENJAMIN WALLACE

 HIỆP HỘI BLOCKCHAIN
TÀI SẢN SỐ VIỆT NAM

 alpha
books

 NHÀ XUẤT BẢN
CÔNG THƯƠNG

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN XUẤT BẢN

Đoàn Đức Thuận – Phó Viện trưởng
Viện Nghiên cứu Chiến lược Thương hiệu
và Cạnh tranh (BCSI)

Trần Hồng Quang
CEO HQBC Consulting & Investment

Phan Minh Thu
Chuyên gia Phát triển Thương hiệu
Trưởng ban Nội dung CSMO miền Bắc

Nguyễn T. Quỳnh Trang
Phó Chủ tịch CSMO

Lê Quốc Vinh
Chủ tịch LeBros

Nguyễn Đình Thành
Đồng sáng lập Elite PR School

Lê Hồng Phúc – Phó Chủ tịch Hội
các Nhà QTDN Việt Nam
Chủ tịch CLB Nhân sự Việt Nam

Nông Vương Phi
CEO Công ty Phi&P

Nguyễn Cảnh Bình
Chủ tịch HĐQT Alpha Books

ĐỘI NGŨ TRIỂN KHAI ALPHA BOOKS

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tạ Liên Hương
Điều phối viên: Nguyễn Thủy
Thiết kế bìa: ducchien_

Trình bày: Mỹ Mây
Thư ký xuất bản: Thủy Nguyễn
Bản quyền: Xuân Hồng
Phụ trách marketing: Trang Vương,
Xuyến Lê

Lời giới thiệu

Phan Đức Trung

Chủ tịch Hiệp hội Blockchain
và Tài sản số Việt Nam,
Chủ tịch Công ty 1Matrix

Có những con người chỉ xuất hiện một lần trong lịch sử, rồi biến mất mãi mãi, nhưng dấu vết họ để lại đã thay đổi thế giới. Satoshi Nakamoto là một trong số đó. Khi tôi bắt đầu bước vào lĩnh vực nghiên cứu blockchain và những tác động của công nghệ này, tôi nhận ra rằng mọi con đường trong thế giới này đều dẫn về cùng một điểm khởi đầu – Bitcoin, cũng như về người đã tạo ra nó. Thế giới của tài sản mã hóa (Crypto) ngày nay, với hàng chục triệu loại tài sản, các hệ sinh thái tài chính và mạng lưới phi tập trung phức tạp, tất cả đều bắt nguồn từ khoảnh khắc năm 2008, khi một người vô danh công bố Sách trắng Bitcoin và mở ra một kỷ nguyên mới cho nhân loại.

Cuốn sách này được viết ra để lần theo dấu vết ấy – dấu vết của một cái tên không ai biết, nhưng lại định hình tương lai của tất cả chúng ta. Nó không chỉ là một cuộc truy tìm danh tính, mà là một hành trình đi qua công nghệ, triết học, và cả bản chất con người trong thời đại số. Bởi khi nói về Satoshi, chúng ta không chỉ nói về Bitcoin hay blockchain, mà còn nói về khát vọng tự do, về niềm tin, và về giới hạn giữa con người và ý tưởng.

Thật thú vị khi nhận ra rằng Satoshi không phải là người phát minh ra blockchain. Từ đầu thập niên 1990, Stuart Haber và Scott Stornetta đã tạo ra phương pháp mật mã để đóng dấu thời gian và liên kết dữ liệu, đảm bảo rằng không ai có thể sửa đổi một khối mà không thay đổi toàn bộ chuỗi. Nhưng chính Satoshi mới là người khiến khái niệm ấy trở thành hiện thực. Ông kết hợp kỹ thuật đóng dấu thời gian với cơ chế khai thác bằng Proof of Work (Bằng chứng công việc) và mô hình khuyến khích kinh tế, tạo nên điều tưởng chừng bất khả thi – một hệ thống tài sản số phi tập trung, không thể gian lận, không cần trung gian và không thể bị kiểm soát. Đó không chỉ là phát minh công nghệ, mà là một tuyên ngôn tự do.

Và rồi, khi mọi thứ bắt đầu lan tỏa, ông biến mất. Không để lại địa chỉ, không nhận công lao, không để lộ bản thân – như thể sự biến mất ấy đã được sắp đặt từ đầu. Chính sự vắng mặt hoàn hảo đó trở thành một phần của huyền thoại. Không có người đứng đầu, Bitcoin mang trong mình sự ra đời trình nguyên – không bị ràng buộc bởi danh vọng, uy tín hay bản ngã cá nhân nào. Và chính điều đó đã giúp nó trở thành biểu tượng thuần khiết nhất của tinh thần cypherpunk, nơi tự do cá nhân được bảo vệ bằng mật mã.

Sự thành công của Nakamoto không chỉ nằm ở phát minh của ông, mà còn ở việc ông chọn rút lui. Thế giới vẫn chưa từng có một nhà sáng tạo nào trao tặng nhân loại một phát minh mang tính cách mạng, rồi biến mất hoàn toàn, để nó tự vận hành như một sinh thể độc lập. Cũng chính vì thế, có người từng đề nghị trao giải Nobel cho ông – không chỉ vì phát minh, mà vì hành động từ bỏ.

Ngày nay, khi nhắc đến Satoshi, ta không chỉ nói về công nghệ, mà còn nói về một huyền thoại sống trong im lặng. Ở Budapest, một bức tượng bằng đồng khắc họa hình bóng ông – khuôn mặt trầm mĩ phản chiếu ánh sáng, nơi ai nhìn vào cũng thấy chính mình. Tên ông

được lưu trong từng đơn vị nhỏ nhất của Bitcoin – “một Satoshi”. Thậm chí, một tác phẩm điêu khắc nổi tiếng là bức tượng Satoshi có khả năng “biến mất” do nghệ sĩ Ý thực hiện đã được Hiệp hội Blockchain và Tài sản số Việt Nam mang về Việt Nam để truyền cảm hứng công nghệ lan tỏa không biên giới.

Theo ước tính, khối tài sản của Satoshi được coi là khoảng 1,1 triệu bitcoin, phân tán trong hơn 20.000 ví khác nhau, với tổng giá trị lên tới hàng trăm tỷ đô-la Mỹ ở thời điểm hiện nay. Điều đáng chú ý là suốt hơn 10 năm qua, toàn bộ số bitcoin này vẫn hoàn toàn bất động. Ngay cả Coinbase cũng từng liệt kê việc Satoshi lộ danh tính hoặc di chuyển số bitcoin đó là “rủi ro hệ thống” trong hồ sơ nộp cho Ủy ban Chứng khoán Hoa Kỳ.

Câu chuyện về Nakamoto, vì thế, không chỉ là lịch sử công nghệ, mà là một cuộc điều tra triết học, nơi ranh giới giữa người thật và ý tưởng, giữa quyền lực và niềm tin, luôn bị xóa nhòa. Trong hành trình ấy, cuốn sách này dẫn người đọc đi qua những vụ kiện, những âm mưu, những bi kịch và cả những câu hỏi chưa từng có lời giải. Nó không chỉ kể lại, mà còn mời người đọc tự đặt câu hỏi: chúng ta có thể thực sự tự do, nếu không hiểu điều mình đang tin vào?

Satoshi Nakamoto, đến cuối cùng, có lẽ sẽ mãi là một ẩn số. Nhưng chính vì thế mà ông trở thành biểu tượng hoàn hảo cho thế giới mã hóa – nơi sự ẩn danh không phải là lỗi, mà là thiết kế. Satoshi được định nghĩa bởi những gì chúng ta không biết về ông, và chính khoảng trống ấy khiến ông bất tử. Khởi đầu tiên ông khai thác “khối khởi nguyên” được xem như mốc ban đầu của một nền văn minh kỹ thuật số, nơi niềm tin không còn đặt vào con người, mà vào mã lệnh.

Cuốn sách bạn đang cầm trên tay là lời mời bước vào hành trình ấy – một hành trình truy tìm, suy ngẫm và chiêm nghiệm.

Nó không hứa hẹn sẽ cho bạn biết Satoshi là ai, nhưng nó sẽ khiến bạn tự hỏi: *Liệu trong chính mình có một phần nào đó của Satoshi?* Bởi có lẽ, ông chưa bao giờ biến mất. Ông chỉ hòa vào thế giới mà mình đã tạo ra – một thế giới của mã hóa, của tự do và của niềm tin không thể phá vỡ.

Satoshi Nakamoto sẽ sống mãi – không phải như một con người, mà như một ý tưởng, một triết lý bất tử.

Nguyễn Văn Hiền

Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký
Hiệp hội Blockchain và Tài sản số
Việt Nam

**Satoshi – Khi người sáng tạo chọn
biến mất**

Có những con người đi qua thế giới bằng danh tiếng, quyền lực hay những bài diễn thuyết vang dội. Nhưng cũng có người, chỉ bằng một ý tưởng, đã mở ra một kỷ nguyên mới – rồi lặng lẽ biến mất, để lại cho nhân loại một dấu hỏi bất tận.

Satoshi Nakamoto là một người như thế.

Cuốn sách này không đơn thuần là câu chuyện truy tìm danh tính một thiên tài ẩn danh. Nó là hành trình đi tìm ý nghĩa của tự do, của niềm tin và của sự hiện diện trong kỷ nguyên số. Trong một thế giới nơi mọi thứ đều được phơi bày, nơi con người khao khát được nhìn thấy, được công nhận thì Satoshi lại chọn im lặng và rút lui. Hành động ấy không phải sự trốn tránh, mà là một cách khẳng định khác rằng ý tưởng chỉ thật sự tự do khi không bị ràng buộc bởi cái tên của người tạo ra nó.

Khi internet khiến mọi bí mật trở nên mong manh, ông chọn biến mất. Khi cả thế giới săn tìm dấu vết, ông chỉ để lại những dòng mã – tinh khiết, khúc chiết và mang trong mình lời hứa về một trật tự công bằng hơn, phi tập trung hơn. Chính sự rời đi ấy, hơn bất kỳ diễn ngôn nào, trở thành tuyên ngôn lặng im nhưng vĩ đại nhất cho tinh thần tự do mà Bitcoin đại diện.

Đọc *Truy tìm Satoshi* là bước vào không gian nơi công nghệ hóa thành triết học, nơi những dòng mã trở thành biểu tượng cho khát

vọng con người. Đó là cuộc đối thoại giữa ẩn danh và hiện hữu, giữa cái tôi và cộng đồng, giữa im lặng và vang vọng.

Và khi khép lại những trang cuối cùng, có lẽ ta sẽ không còn muốn biết Satoshi là ai nữa.

Bởi ta đã hiểu: chính sự vô danh của ông mới là điều khiến ông bất tử.

Đỗ Văn Thuật

Giám đốc Giải pháp và Kiến trúc
Blockchain, Công ty 1Matrix

**Satoshi Nakamoto – Kiến trúc sư
của tự do số**

Satoshi Nakamoto không chỉ là danh tính bí ẩn, đó là một biểu tượng huyền thoại, một tinh thần kiến tạo đã thổi luồng sinh khí mới vào cuộc cách mạng tự do số của thế kỷ 21. Sự ra đời của giao thức Bitcoin vào năm 2008 là đỉnh cao rực rỡ của tinh thần Cypherpunk – một phong trào được thúc đẩy 17 năm trước đó bởi niềm tin sâu sắc vào việc sử dụng mật mã để bảo vệ quyền riêng tư, sự tự do cá nhân và chống lại sự kiểm soát của nhà nước hay các tổ chức tập trung. Bitcoin không chỉ là một sản phẩm công nghệ đơn thuần, nó là bản tuyên ngôn về *tự do tài chính* đúng nghĩa, được bảo vệ bởi toán học và mã hóa an toàn.

Triết lý cốt lõi của Bitcoin là *phi tập trung* và *minh bạch*. Nó loại bỏ nhu cầu về sự tin cậy vào các bên trung gian, hoàn toàn trao lại quyền lực và quyền sở hữu tài sản cho cộng đồng người dùng thông qua các nguyên tắc toán học và mật mã học bất khả xâm phạm. Do đó, mọi người tham gia vào mạng lưới Bitcoin đạt được tự do, đặc biệt là tự do về tài chính theo nghĩa họ có toàn quyền sở hữu đồng bitcoin, có toàn quyền quyết định tham gia hay rời bỏ mạng lưới Bitcoin một cách tự nguyện, tùy theo khả năng và lợi ích của họ. Với nguồn cung hữu hạn là 21 triệu đơn vị, bitcoin đã và đang tự định vị nó như là *vàng kỹ thuật số* của thời đại kinh tế số. Trong bối cảnh các ngân hàng trung ương liên tục in tiền và gây ra tình trạng lạm phát, làm xói mòn sức mua của các đồng tiền pháp định, bitcoin nổi lên như một nơi lưu trữ giá trị lý tưởng, một “hầm trú ẩn” an toàn khỏi

sự thao túng của chính sách tiền tệ, thậm chí vượt trội so với vàng vật lý theo cách mà “bitcoin hoàn toàn tồn tại và di chuyển an toàn trên internet, được kiểm soát theo những phương thức dễ dàng và ẩn danh bởi chủ sở hữu”.

Tuy nhiên, giá trị của Bitcoin không chỉ dừng lại ở khía cạnh tài sản tài chính. Nó đang đóng một vai trò mang tính chuyển đổi trong lĩnh vực năng lượng. Cơ chế bằng chứng công việc của Bitcoin tạo ra một nhu cầu tiêu thụ năng lượng quy mô lớn, phân tán toàn cầu, biến mạng lưới này trở thành công cụ điều tiết năng lượng khổng lồ và lớn nhất thế giới. Nó thúc đẩy việc tận dụng năng lượng dư thừa và sự lãng phí (như khí đốt tự nhiên bị đốt bỏ, năng lượng tái tạo không dùng tới), biến chúng thành tài sản số. Đồng thời, nó tạo ra động lực kinh tế để đầu tư và phát triển các dự án năng lượng tái tạo và năng lượng giá rẻ ở những vùng xa xôi, kém phát triển, bởi vì thợ đào bitcoin có thể di chuyển đến bất cứ nơi nào có nguồn năng lượng dồi dào và rẻ nhất. Từ đó, phân phối lại lợi ích kinh tế cho các quốc gia giàu năng lượng nhưng không thể sử dụng hết do công nghiệp và xuất khẩu yếu kém (ví dụ, Bhutan). Theo nghĩa đen, Bitcoin đang dần trở thành một kho lưu trữ năng lượng khổng lồ dưới dạng giá trị tích lũy, hằng ngày chuyển hóa năng lượng vật lý thành vàng kỹ thuật số, một loại tài sản an toàn, thanh khoản cao, dễ dàng lưu trữ và di chuyển bậc nhất thế giới.

Và có lẽ, điều khiến đồng bitcoin và mạng lưới của nó trở nên giá trị, một phần chính nhờ sự bí ẩn và sự biến mất của cha đẻ Satoshi Nakamoto. Sau khi khởi động thành công mạng lưới Bitcoin (2009) và trao lại mã nguồn cho những nhà phát triển cốt lõi, ông đã hoàn toàn rút lui vào cuối năm 2010. Hành động này không phải là sự từ bỏ, mà là một dấu mốc đặc biệt và một minh chứng cao cả cho triết lý phi tập trung, vì cộng đồng và do cộng đồng. Bằng cách biến mất, Satoshi đã chính thức trao lại mạng lưới Bitcoin cho cộng

đồng tự quản, đảm bảo rằng không một cá nhân, tổ chức, thậm chí là quốc gia nào có thể kiểm soát hay trở thành “người đứng đầu” của hệ thống này. Hành động buông bỏ bản ngã của Satoshi như là trí huệ của bậc giác ngộ, đã và đang khai sáng và dẫn lối cho nhân loại bằng “chân lý Bitcoin”. Satoshi Nakamoto đã tặng cho thế giới một phát minh vĩ đại, hiện thực hóa ứng dụng của công nghệ blockchain bằng đồng tiền mã hóa bitcoin. Sau nhiều nỗ lực phát minh tiền kỹ thuật số thất bại, bitcoin trở thành điển hình của một loại tài sản công cộng toàn cầu, công bằng, minh bạch, an toàn và bất khả xâm phạm. Bitcoin còn mở đường cho hàng loạt nền tảng blockchain khác ra đời (chẳng hạn, Ethereum), mang lại cho thế giới cái gọi là “tài chính phi tập trung – DeFi” và hàng loạt ứng dụng khác trên một hạ tầng kinh tế số, tài chính số hoàn toàn mới, hiệu quả, minh bạch và an toàn hơn rất nhiều các hệ thống cũ. Như là một cách để bảo vệ những giá trị toàn cầu đó, ông đã tặng thêm cho loài người “sự im lặng vĩnh cửu” của chính ông, mặc cho thế giới vẫn không ngừng giải mã “bí ẩn Satoshi”. Đó có phải là một phần tất yếu trong thiết kế của Bitcoin?

Satoshi Nakamoto là bí ẩn huyền thoại nhưng Bitcoin là của thế giới hiện thực này, rất minh bạch.

Đọc những câu chuyện thú vị và ngẫm về chân lý của giá trị.

Trần Huyền Dinh

Chủ nhiệm Ủy ban Ứng dụng
Fintech, Hiệp hội Blockchain và
Tài sản số Việt Nam; Founder và
CEO tại Công ty Cổ phần AlphaTrue

Truy tìm Satoshi – 15 năm theo dấu cha đẻ

Bitcoin là một công trình nghiên cứu đặc sắc, pha trộn giữa tính học thuật của một luận văn công nghệ và sự lôi cuốn của một tiểu thuyết trinh thám. Cuốn sách như một phiên bản Sherlock Holmes trong vũ trụ Web3 – nơi từng manh mối, từng nhân vật, thậm chí cả những sai lầm và giả thuyết vô lý đều góp phần phác họa nên bức chân dung phức tạp về Satoshi Nakamoto – thiên tài ẩn danh đã khai sinh ra Bitcoin.

Điều nổi bật trong tác phẩm là cách tác giả giữ được giọng điệu vừa sắc bén, vừa hài hước, và ẩn chứa đầy sự ngưỡng mộ dành cho Satoshi. Thay vì sa vào huyền thoại hóa nhân vật, cuốn sách tập trung bóc tách những tầng ý nghĩa ẩn sau Bitcoin – từ khía cạnh kỹ thuật, kinh tế học, cho đến triết học tự do. Tác giả nhấn mạnh rằng Bitcoin không chỉ là tiền, tài sản, hay một hệ thống tính toán phức tạp, mà là một triết lý sống mới về tự do, minh bạch, trách nhiệm của cá nhân và cộng đồng.

Tác phẩm đã cho ta thấy một hành trình đủ dài của Bitcoin thông qua các câu chuyện lịch sử – khởi nguyên là một phát minh công nghệ mang tính cách mạng, thu hút những cộng đồng đa dạng từ các nhà mật mã học, nhà đổi mới đến cả những kẻ ngoài vòng pháp luật. Qua thời gian, Bitcoin vượt ra khỏi phạm vi của một thử nghiệm kỹ thuật để trở thành một bước ngoặt nhận thức trong lịch sử tài chính nhân loại, nơi giá trị không còn được bảo chứng bởi

niềm tin vào tổ chức trung gian, mà bởi mã nguồn, thuật toán và sự đồng thuận cộng đồng. Ngày nay, Bitcoin đang dần tiến hóa thành một hệ tư tưởng mới – một biểu tượng cho khát vọng về tự do, dân chủ và phi tập trung.

MỤC LỤC

Lời giới thiệu	5
Chính là ông ấy	19
Một huyền thoại đích thực.....	23
Tiền ảo trên mạng	30
Môn đồ chơi bắt mắt	45
Những nhà toán học cổ sùng.....	55
Wei.....	65
Boom Boom.....	67
Một buổi tối giao lưu ẩn danh	77
Ông Rogers.....	80
Luôn nhìn vào mặt tươi sáng.....	90
Đinh ghim chữ không phải bong bóng	94
Nghiên cứu Satoshi	106
Ẩn danh	114
Sự ngoạn mục của nhận thức muộn	117

Lần theo dấu xưa.....	122
Từ từ, không hối hả.....	128
Động não kiểu Hungary	137
“Cha tôi là người trung thực”	142
Túi từ vựng	147
“Anh đào sâu đến mức nào?”	157
Craig.....	162
Dave.....	165
Bài tập nguy hiểm.....	169
Danh sách kiểm tra Satoshi.....	172
Một con người không hoàn hảo.....	181
Con số yêu thích của Gavin	183
Một chút tranh cãi cho vui.....	188
Hàng loạt tiếng hét	193
Lợi bất cập hại	196
Scott và Stuart.....	199
“Anh có dụng cụ quay rau xà lách không?”	208
Mọi vấn đề đều có thể được xem xét hợp pháp	215
DJ Sun Love	223

Mệt mỏi với những điều hiển nhiên	227
Tự do thông tin	238
Khoảng lặng tuyệt vọng	242
Ăn ngủ ôm coin và cử thể	253
Alistair	266
Ồm	285
Brian.....	290
Bacula	297
Tôi ủng hộ trao lưu hiện tại	304
Ngài tôn kính.....	313
Florian.....	323
Số Một.....	333
Dao cạo Occam	347
Chàng trai ở thung lũng	349
Vincent Adultman.....	354
Một dạng sống mới.....	369
Lời cảm ơn	379

Chính là ông ấy

Nếu Satoshi Nakamoto, nhà phát minh ẩn danh của Bitcoin đúng là người mà tôi đang nghĩ tới, ông ấy sẽ chẳng đời nào thừa nhận điều đó. Satoshi hẳn sẽ từ chối cả việc nói chuyện với tôi. Và để gặp ông, đồng nghĩa với việc tôi sẽ phải ngồi máy bay suốt 20 tiếng đồng hồ và lái xe thêm tám tiếng. Nhưng tôi nhất định phải nói chuyện với ông và gặp ông trực tiếp.

Nakamoto biến mất vào mùa xuân năm 2011. Tôi biết đến ông vào mùa hè năm đó, khi tôi viết bài chuyên sâu đầu tiên cho tạp chí *Wired* về Bitcoin – đồng tiền trên nền tảng internet hoạt động ngoài tầm kiểm soát của bất kỳ chính phủ hay ngân hàng nào. Mười hai năm sau, cha đẻ của Bitcoin vẫn là một ẩn số, và khối tài sản khổng lồ của ông còn nguyên vẹn. Sự ẩn mình và thái độ kín kẽ của ông là một lời phản bác khó hiểu trước tất cả danh tiếng và tiền bạc lẽ ra ông đã có nếu ông chịu lộ diện. Lịch sử khoa học hiện đại chưa từng có tiền lệ về một người đã thai nghén nên một công nghệ mang tính cách mạng và mang nó đến với thế giới mà lại không hề nhận lấy chút công lao.

Những tin đồn của Bitcoin, khi không có một con người thật để tôn vinh, đã tạo nên hào quang huyền thoại cho biệt danh Satoshi Nakamoto. Năm 2022, sự sùng bái này đã được lan tỏa mạnh mẽ qua nhiều hình thức: Kanye West, khi bước ra từ chiếc Escalade ở Beverly

Hills, đội một chiếc mũ lưới trai mang tên Satoshi Nakamoto. Tại Budapest, những tín đồ đã khánh thành bức tượng đầu tiên của Nakamoto, một tác phẩm bằng đồng khắc họa một bóng người trùm mũ, bí ẩn. Tại quần đảo Vanuatu ở Nam Thái Bình Dương, các nhà phát triển bất động sản đã bán cổ phần trong một “thiên đường không tưởng” mang tên Đảo Satoshi. Một nhóm người theo chủ nghĩa tự do đã mua lại một con tàu và đặt tên nó là MS Satoshi, để thành lập một xã hội tự trị dùng Bitcoin. Không ít nhà công nghệ còn đề xuất trao giải Nobel cho Satoshi Nakamoto.

Thế nhưng, danh tính của Nakamoto vẫn là một bí ẩn chưa có lời giải đáp. Elon Musk và Peter Thiel, cùng nhiều người khác, đã không ngừng đưa ra giả thuyết. Những “thợ săn” bị Nakamoto ám ảnh cố gắng đào xới manh mối mới hoặc xâu chuỗi lại manh mối cũ một cách thuyết phục hơn. Tính đến thời điểm đó đã có cả trăm người bị liệt vào diện tình nghi.

Sự hấp dẫn của bí ẩn này đã vượt xa khỏi phạm vi công nghệ. Trong một thế giới mà internet chiếu rọi ánh sáng vào mọi ngóc ngách, những câu hỏi chưa có lời giải gần như hiếm hoi. Chúng ta đã khám phá ra nguồn tin bí mật của Bob Woodward¹, biết được cách chứng minh Định lý Fermat, thậm chí còn biết Thomas Pynchon² có thể mua bánh mì vòng ở Zabar's.

Khi bắt đầu viết về Nakamoto, tôi không thể ngờ rằng hơn một thập niên sau, danh tính của ông vẫn là một trong những bí ẩn lớn cuối cùng. Còn nực cười hơn nữa nếu tưởng tượng bóng ma đảng sau đồng tiền mã hóa đầu tiên trên thế giới, và cuộc truy lùng nhằm

1. Người đã cùng Carl Bernstein phanh phui vụ bê bối Watergate, là một quan chức cấp cao của chính phủ được biết đến với biệt danh “Deep Throat”. (BTV – Tất cả chú thích chân trang không được ghi gì thêm đều là của Ban Biên tập tiếng Việt).

2. Là một nhà văn người Mỹ rất nổi tiếng nhưng cũng cực kỳ bí ẩn. Ông nổi tiếng vì sự kín tiếng và tránh xa mọi sự chú ý của công chúng trong suốt nhiều thập kỷ.

giải mã con người ấy, lại kéo theo hàng loạt vụ kiện tụng, rượt đuổi bằng ô tô, một khoản tiền thưởng hậu hĩnh, một khối tài sản trị giá 75 tỷ đô-la, những âm mưu tổng tiến, lời đe dọa ám sát, một đội SWAT, một vụ tự sát, một tay buôn vũ khí đang đào tẩu, một kẻ chuyên làm giả giấy tờ, một hội kín gồm những kẻ hoang tưởng chỉ được biết đến qua biệt danh, một thiên tài nhân hậu mắc kẹt trong cơ thể mình vì bệnh tật, một hãm trú ẩn hạt nhân ở châu Âu, những xác chết đông cứng giữa sa mạc Arizona, và một điệp viên Anh trong chiếc túi vải thô bị khóa chặt.

Những nỗ lực gỡ bỏ mặt nạ Nakamoto đều thất bại thảm hại. Ngay cả chương trình *60 Minutes*, với nguồn lực khổng lồ và một đội ngũ nhà báo điều tra dày dặn kinh nghiệm, cũng phải tuyên bố đây là một “nhiệm vụ bất khả thi”. Vậy mà giờ đây, bất chấp mọi khó khăn, tôi tin mình giải mã được bí ẩn này.

Một nỗi lo lắng vô hình dấy lên trong tôi. Bỏ qua sự thù địch thường thấy của cộng đồng Bitcoin đối với những dự án như của tôi, mối bận tâm lớn nhất lại đến từ chính danh tính của Nakamoto. Khi khám phá ra con người thật của ông, tôi hoàn toàn bất ngờ. Đó không phải là một trong những đối tượng quen thuộc mà người ta vẫn đồn đoán. Đây là một người đã làm mọi cách để không ai có thể tìm ra. Và những gì tôi biết về ông thật đáng lo ngại. Thật chẳng giống với những gì người ta hình dung về Satoshi Nakamoto. Ông đã nhiều lần tự mô tả mình là một kẻ nguy hiểm, và ông có súng.

Trước khi bay nửa vòng Trái Đất để gặp ông, tôi cần phải chắc chắn mình biết ông ở đâu. Ông sở hữu ít nhất bốn bất động sản trên hai lục địa. Ban đầu, tôi nghĩ ông đang ẩn náu ở một vùng hẻo lánh trên Đảo Lớn Hawaii. Gần đây hơn, tôi tin ông sống ở bờ biển phía Đông Australia, trong một cộng đồng nhỏ ven biển ở phía Bắc Brisbane. Tôi nghĩ mình sẽ phải thuê thám tử tư để theo dõi khu nhà và xác nhận sự hiện diện của ông.

Nỗi lo lắng đè nặng trong tôi, cho đến khi tôi gặp chị gái mình trong một nhà hàng Mexico ở Manhattan, và tôi đã kể cho chị nghe những gì mình biết.

“Chính là ông ấy,” chị nói, với một sự chắc chắn mà tôi không hề có.

Chị ấy thản nhiên nhấp một ngụm margarita trong khi tôi thì tỏ ra đầy nghi ngại.

“Đúng là ông ấy,” chị lặp lại.

Tôi nói với chị những lo lắng của mình, nhưng chị ấy có nhiều kinh nghiệm hơn tôi ở những chuyện như này. Chị đã làm nhà sản xuất tin tức truyền hình suốt 20 năm. Trong thời gian còn làm việc cho chương trình *48 Hours*, chị còn có mặt tại hiện trường ở Montana sau khi FBI đột kích vào nhà Unabomber và bắt giữ hắn.

Chị gợi ý tôi nên đi cùng với vệ sĩ chuyên nghiệp, mặc áo chống đạn và báo trước cho cảnh sát địa phương.

“Cảm ơn chị,” tôi lẩm bẩm.

Tôi đã cảm thấy khá hơn chút. Đây đúng là một kế hoạch. Dân tin tức truyền hình làm chuyện này suốt. Chị chẳng hề lo lắng. Tôi cũng không cần lo.

Đêm đó, chị ấy nhắn tin cho tôi.

“Chẳng hiểu sao chị lại không thể ngủ được.”

Lúc đó là 4:09 sáng.

“Có hai suy nghĩ hiện lên trong đầu chị. Có lẽ em nên chặn đầu ông ấy ở một nơi công cộng nếu ông ấy rời khỏi nhà, hoặc có người quay video lại cuộc gặp gỡ (từ một khoảng cách an toàn) để làm bằng chứng.”